



OŠ "Mladost"
Osijek



	3.2. Kreativnost na djelu	7. i 8. razred
--	----------------------------------	-----------------------

<p>Sažetak nastavne jedinice</p> <p>Učenici će ponoviti spoznaje o autorskom pravu i plagijatima. Utvrdit će oznake <i>Creative Commons</i> licenc.</p> <p>S pomoću radnih listića preispitat će svoje znanje o tome krše li autorsko pravo te jesu li pirati.</p> <p>Napisat će scenarij za spot na temu <i>Psi terapeuti spašavaju život</i>.</p>	<p>Cilj i ishodi učenja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – prepoznati plagiranje na konkretnim primjerima – osmisлити vlastiti autorski rad (spot, animaciju) poštujući autorska prava
--	--

Korelacija: Likovna kultura, Informatika, Engleski jezik

Nastavna sredstva i pomagala: radni list za učenike, tableti, projektor

Uvodni dio

Motivacijske aktivnosti

10 minuta

S pomoću nekoliko ciljanih pitanja stvaramo problemsku situaciju:

Što je kreativnost? Što znate o autorskom pravu? Prisjetite se što je plagijat. Snose li se posljedice za plagiranje? Znate li oznaku za dopušteno kopiranje?

Definirat ćemo pojmove *inspiracija* i *prisvajanje* i potaknuti učenike da razmisle o razlici u njihovu značenju.

1. Kad kreirate, inspirira li vas ponekad kreativni rad druge osobe? Možete li dati neki primjer za to?

Mogući odgovori:

- Pišem pjesmu uz zvuk glazbe koju volim, ali s drugom melodijom i drugim tekstom.
- Pišem stihove u stilu koji je sličan pjesmi koju sam pročitao, ali se radi o nečemu drugom.
- Dizajniram *web*-stranicu uzimajući neke od boja i „izgleda“ stranice koja mi se svidjela, ali u drukčijem kontekstu.
- Pišem novinski članak baziran na priči koju sam vidjela na televiziji ili o njoj pročitala *online*, ali svojim riječima i s dodatnim izvorima.
- Slikam sliku inspiriranu nečim što sam pročitala ili pjesmom koju sam čula.





OŠ "Mladost"
Osijek



2. Kad kreirate, prisvajate li ili se koristite tuđim kreativnim radom kako biste napravili nešto novo? Možete li dati neki primjer za to?

Mogući odgovori:

- Koristim se tuđom kompozicijom kao podlogom za svoj video.
- Lijepim na svoju stranicu ono što je druga osoba napisala na svome blogu.
- Uzimam fotografije koje je napravila druga osoba i lijepim ih na svoj Facebook profil.
- Prikazujem djelić filma u videoistraživanju svoga filma.
- Kopiram i parafraziram novinsku priču i koristim se time u školskoj reportaži.

Možemo snimati odgovore kako bi nam poslužili u usustavljanju obrađenih sadržaja.

INSPIRACIJA – stanje koje potiče umjetničko stvaranje i znanstvena otkrića.

PRISVAJANJE – upotreba tuđega kreativnog rada da bismo stvorili nešto novo, često bez dopuštenja autora.

Objasnimo učenicima: Inspirirati se tuđim radom pozitivan je čin, a kopirati, prisvajati tuđi rad postavlja pitanje etičnosti i legalnosti toga čina.

Ponavljamo pojmove: autorski rad, plagijat, Creative Commonslicense.

KREATIVNOST – sposobnost stvaranja novoga koristeći se maštom; nov način rješavanja problema, novim metodama i uređajima ili novim objektima i formama u umjetnosti.

AUTORSKO PRAVO – zaštita objavljenoga ili neobjavljenoga originalnog rada (u trajanju autorova života i pedeset godina poslije) za neautorizirane duplikate bez plaćanja ili kompenzacije. Autorsko pravo (*copyright*) pokriva ne samo knjige već i reklame, proizvode, grafički dizajn, logo, pisma (uključujući e-poštu), stihove, fotografije, video, mape, glazbene kompozicije, produkt dizajn i sl.



Creative Commonslicense

Prilog CC

http://www.petzinet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-prilogCC.pdf

COPYRIGHT/PRAVO KOPIRANJA– zakon koji štiti vlasnika i kontrolira sve radove, koji upozorava sve korisnike da zatraže dopuštenje prije kopiranja, dijeljenja ili upotrebe u svome radu.





Podsjetimo učenike da je kreativni rad drugih zaštićen. Ponovimo pravila kopiranja i pravilne upotrebe tuđe kreacije.

PRAVILA KOPIRANJA	PRAVILNA UPOTREBA TUĐEGA RADA
Provjeri tko je vlasnik.	Koristi se malim dijelovima, a ne cijelim radom.
Traži dozvolu za upotrebu.	Preradi i koristi se materijalima na drukčiji način nego što je u originalu.
Daj priznanje kreatoru.	Ne koristi se materijalima za zaradu, rabi ih samo za određenu namjenu, što uključuje: – školski rad i educiranje – novinski izvještaj – kritiku ili društvene komentare – komediju ili parodiju.
Kupi ako je potrebno.	
Koristi se odgovorno.	

Glavni dio

Aktivnost 1

5 minuta

Radni listić: *Jesi li ti pirat?*

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-listic1-LK.pdf

Uputa učenicima: Pročitajte navedene tvrdnje i upišite odgovor DA ili NE (u kvadratić).

1. Preuzimam glazbu koja je autorski zaštićena bez plaćanja.
2. Snimam koncerte svoga omiljenog sastava i stavljam slike na svoju društvenu mrežu.
3. Nikad ne pitam dopuštenje svojih prijatelja/obitelji kad objavljujem njihove fotografije *online*.
4. Izrađujem kopije za svoje prijatelje s DVD-a kupljenoga u trgovini.
5. Izrezujem i lijepim tekst s mrežnih stranica za školski projekt bez navođenja stvarnoga autora.
6. Kad se koristim slikama koje pronađem *online*, ne provjeravam jesu li autorski zaštićene.
7. Nije me briga kad ljudi kopiraju tekst s mog bloga bez navođenja mene kao autora stranice.
8. Ilegalno preuzimanje sadržaja ustvari nije kršenje zakona i ljudi gotovo nikad nisu za to kažnjeni.
9. Svi sadržaji objavljeni na internetu uvijek bi trebali biti slobodni za svačiju upotrebu.

Svaki put kad odgovoriš sa slažem se / DA označi jednu skalu na tablici. Gdje si završio? Raspravi svoju poziciju s ostalim članovima skupine.

Počni ovdje!

1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.razina Obraćaš mnogo pažnje na autorska prava. Nemaš ništa protiv plaćanja za autorski rad. Uvijek poštuješ autorsko pravo.			2.razina Znaš za autorska prava, ali ne obraćaš previše pažnje na to. Zašto platiti ako se možeš koristiti besplatno?			3.razina Ti znaš za autorsko pravo, ali nema ti baš smisla. Ako ljudi ne žele da se drugi koriste njihovim kreacijama, ne trebaju ih stavljati <i>online</i> !		



OŠ "Mladost"
Osijek



U slučaju da nakon ispunjavanja upitnika nema nijednog učenika u 2. i 3. razini, učiteljica/učitelj formira tri skupine ovisno o broju učenika u razredu.

Aktivnost 2

25 minuta

Upute učenicima:

- Istražite temu *Psi terapeuti spašavaju život*. Napišite scenarij koji će vam biti temelj u stvaranju spota.
- Bitno je:

– odrediti komu se spotom obraćate

– koju informaciju želite prenijeti publici

– odrediti važnost poruke koju spotom prenosite.

- Alat za izradu spota: MovieMaker  (ili neki drugi po vašem izboru).

UPUTE ZA RAD U PROGRAMU MOVIE MAKER – demonstracija mogućnosti:

<http://windows.microsoft.com/hr-hr/windows-live/movie-maker>

- Izraditi scenarij.
- Demonstracija i razrada scenarija po skupinama.


ZAJEDNIČKA ANALIZA PITANJIMA:

- Koja je skupina izradila najkreativniji scenarij?
- Koja će skupina napraviti vlastite fotografije?
- Koja će skupina napraviti vlastitu snimku glazbe?
- Koliki je udio materijala iz izvora?
- Hoćete li imenovati autora?
- Na koji ćete način istaknuti ime autora?
- Hoćete li tražiti dopuštenje autora?
- Uočili ste oznaku dopuštenoga kopiranja?
- Komu se spot obraća: djeci, odraslima ...?
- Koja je osnovna poruka spota?

Završni dio

Aktivnost za zaokruživanje nastavne jedinice

5 minuta

Istražite na koji ćete način izraditi spot u programu MovieMaker  služeći se scenarijem (ako netko zna koji drugi program koji nudi mogućnost za izradu spota, može se služiti njime).

Usustavljanje na osnovi snimljenih pitanja iz uvodnog dijela sata. Ponavljamo ključne pojmove: inspiracija, prisvajanje, kreativnost, autorski rad, Creative CommonsLicense.



OŠ "Mladost"
Osijek



Dodatne aktivnosti

Što bi se još moglo izraditi ako ima vremena i potencijala?

Obiteljske aktivnosti

Roditelji s djetetom mogu zajednički pogledati neke sadržaje i zajedno naučiti više. Izradite zajedno sa svojim djetetom spot o zajedničkim aktivnostima koristeći se programom MovieMakerom.

Pogledajte i prokomentirajte zajedno *web*-stranicu:

<http://riječankaudublinu.com/2010/02/21/plagijati/>.

Literatura

Mrežna stranica The Web WeWant!online priručnik: www.webwewant.eu.

<http://creativecommons.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/>

Prilozi

Upitnik za učenike - Jesi li pirat?:

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-listic1-LK.pdf

Inspiracija ili prisvajanje - za učitelje:

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-listic2-LK.pdf

Inspiracija ili prisvajanje - za učenike:

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-listic2-UCENICI-LK.pdf

Prilog za učenike - Vrste licenci:

http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Multimedija/Modul4/m4-3.2-Kreativnost_na_djelu-prilogCC.pdf